

ad 34/2023. lt. szám

VÁC VÁROS LEVÉLTÁRA 2023. ÉVI MUNKABESZÁMOLÓJA

VÁC, 2024

A LEVÉLTÁR ANYAGI ELLÁTOTTSÁGA ÉS SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA

A LEVÉLTÁR ÁLTALÁNOS HELYZETE ÉS TEVÉKENYSÉGE

A 2023-as esztendő folyamán intézményünk működési feltételei biztosítottak voltak. A 2023. évi munkatervünkben megfogalmazott célokat, a munkatervi feladatokat és a munkatervben nem szereplő, előre nem tervezhető, ad hoc jellegű, néha huzamos ideig tartó munkákat – kérésre történő kiadványkészítés, kiállítás-rendezés, hivatalos szervek és magánszemélyek felkérésére végzett kutatások, reprográfiai megrendelések, digitalizálás, honlapfejlesztés előkészítése, raktári rendezés, külső ellenőrzésből származó feladatok (szabályzatok készítése, aktualizálása, külszíni iratselejtezés- és -rendezés) stb. – is elvégeztük. Ezek következtében csökkent az egyéb szakmai, elsősorban az iratrendezési feladatokra felhasznált idő.

Levéltárunk 2023. január 1. és március 1. között zárva tartott a 469/2022. (XI. 21.) Korm. rendelet az egyes kulturális intézmények működését érintő veszélyhelyzeti szabályok, illetve Vác Város Képviselő-testületének 353/2022. (XII. 14.) számú határozata alapján. Ebben az időszakban heti egy napon tartottunk csak ügyeletet, a többi napon a levéltár munkatársai otthoni munkát végeztek. (Az eredetileg március 12-ig tervezett zárva tartási időszak időközben rövidült.)

Feladatainkat a törvényi előírásoknak megfelelően végeztük. Munkánkat ez évben is a hatályos jogszabályok, illetve a levéltár irányítószerve, Vác Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, ennek Emberi Kapcsolatok Bizottsága, Vác város polgármestere, valamint a szakmai felügyeleti szerv, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Könyvtári és Levéltári Főosztályának iránymutatása, továbbá a levéltári szakfelügyelet megállapításai alapján folytattuk. Vác Város Önkormányzata Képviselő-testületének Emberi Kapcsolatok Bizottsága megtárgyalta és jóváhagyta a levéltár 2023. évi munkatervét, és azt megküldtük a vezető szakfelügyelőnek.

Gyűjtőterületi munkánk során 2023-ban iratanyagot vettünk át Vác Város Polgármesteri Hivatalától, néhány magánszemélytől, családtól és intézménytől. Szervfelmérést egy esetben végeztünk. Néhány esetben iratok levéltárba adását tárgyaltuk meg, illetve tevőlegesen is előkészítettünk egy iratátadást (selejtezés és rendezés) egy egykori állami fenntartású, majd egyházi kezelésbe került intézmény esetében. Véleményeztünk néhány iratkezelési szabályzatot és jóváhagytuk a selejtezési jegyzőkönyveket.

Megfelelő hard- és szoftveres technikai háttérrel rendelkezve folytattuk néhány irategyüttes digitalizálását: elsősorban testületi jegyzőkönyveket a tanácsi és az önkormányzati időszakból. A munkát részben levéltári alkalmazott, részben megbízási szerződés alapján külső munkaező végezte. A szkennelés során az írógéppel vagy számítógéppel írt, de képformátumban őrzött iratokról konvertálás útján készítettünk kétrétegű, azaz kereshető Pdf-állományokat (XXIII. fondfőcsoport – Tanácsok, végrehajtó bizottsági ülési jegyzőkönyvek; XXXVII. fondfőcsoport – Önkormányzatok, képviselő-testületi ülési jegyzőkönyvek).

Folyamatosan frissítettük a levéltár honlapját (www.vacarchivum.hu) és Facebook-oldalát. A Facebook-oldalon csak az alapvető hírek és hirdetések megjelentetésére maradt időnk.

A városban egyedüli intézményként – előfizetés útján – férhettek hozzá a kutatók és a levéltári munkatársak az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) elnevezésű portál adatbázisaihoz. A kutatók részére ennek a használata díjköteles. Továbbra is térítésmentesen használhatták a levéltár munkatársai és a kutatók a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára online adatbázisait, ezek közül is külön megállapodás alapján – csak a levéltárban elérhető és kutatható – az 1895-ig keletkezett felekezeti anyakönyveket.

Folytattuk az I. világháborús elektronikus– a későbbiekben online kutatható – személyi adatbázis és a városi „háttérország” történetét feldolgozó papíralapú kiadvány kiegészítését, illetve megírását és előkészítését.

Közművelődési munkánk során kiállítást rendeztünk a váci zsidóság történetéről „És akkor becsukták az ablakokat” címmel, melynek megvalósítását az önkormányzat támogatta.

A Váci Világi Vigalom programsorozaton belül könnyűzenei koncertet tartott egy helyi együttes (Lel-Tár) a levéltár udvarán.

A Levéltári Szakfelügyelet 2023. évi vizsgálata kiterjedt levéltárunk gyűjtőterületi munkájára, az iratkezelés levéltári ellenőrzésére, a selejtezés ellenőrzésére, illetve a levéltári szervnyilvántartás szabályosságára. A jelentést nem kaptuk meg az év végéig.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően megküldtük a Magyar Nemzeti Levéltárnak a törzskönyvi és a szervnyilvántartást, valamint a kulturális statisztikai beszámolót. Vezettük a topográfiai jegyzéket.

Alpolgármesteri kérésre megtörtént a kulturális infrastruktúra felmérése.

A Magyar Államkincstár által 2022-ben megkezdett ellenőrzés és ennek utólagos vizsgálata megtörtént 2023-ban.

Pótoltuk Vác Város Önkormányzat Gazdasági Hivatala belső vizsgálatainak során feltárt néhány hiányosságot, és aktualizáltuk néhány belső szabályzatunkat.

A gazdasági-pénzügyi feladatokat Vác Város Önkormányzat Gazdasági Hivatala látta el a két intézmény együttműködési megállapodása alapján. Az ilyen jellegű, továbbá a közműszolgáltató cégek által megkívánt feladatok számának folyamatos növekedése, a követelmények bővülése egyre nagyobb megterhelést jelentettek.

I. A LEVÉLTÁR ANYAGI ELLÁTOTTSÁGA, INTÉZMÉNYI ÉS MŰSZAKI FEJLESZTÉSE

A levéltár költségvetése, gazdálkodása

Vác Város Önkormányzat Képviselő-testülete a városi költségvetés keretén belül hagyta jóvá a levéltár működéséhez szükséges pénzeszközöket. 2023-ben továbbra is hatályban volt az a rendelkezés, mely szerint minden új kötelezettségvállalást – értéktől függetlenül minden kifizetést, kivéve a vis maior eseteket –, csak polgármesteri, illetve költségvetési osztályvezetői engedély birtokában tehetünk.

A pályázati úton elnyert támogatásokról időben elszámoltunk.

A levéltár 2023. évi költségvetése az alábbiak szerint valósult meg, összehasonlítva a 2022. évi adatokkal (a 2023. évi szakmai statisztikai beszámoló adatai):

Bevételek (ezer Ft)

		2022	2023
1.	Intézmény működési bevétele:	459	304
2.	Felhalmozási és tőkejellegű bevételek:	989	0
3.	Támogatások, kiegészítések és átvett pénzeszközök:	43 918	57 877
4.	– ebből felügyeleti szervtől kapott támogatás:	36 388	54 469
5.	– ebből pályázati támogatás:	7 494	3 376
6.	– ebből EU támogatás:	0	0
7.	Egyéb bevételek (pénzmaradvány):	1 852	4 977
8.	Bevételek összesen (1.+2.+3.+8.)	47 218	63 158

Kiadások (ezer Ft)

9.	Személyi juttatások:	22 360	29 087
10.	Munkaadókat terhelő járulékok:	2 962	3 655
11.	Dologi kiadások:	15 339	23 000
12.	Felújítási kiadások:	0	0
13.	Felhalmozási kiadások (beruházás)	1 579	172
14.	Egyéb kiadások:	0	2 423
15.	Kiadások összesen (10.+11.+12.+13.+14.+15.)	42 240	58 337

A bevételek a fenntartói támogatásból, a kötelező béremelésből, az intézmény által elnyert pályázati támogatásokból, a nyújtott levéltári szolgáltatások díjaiból – reprográfiai díjak, kutatóvendégszoba használata, bértárolás, kutatási szolgáltatás – és kiadvány-értékesítésből tevődtek össze. Bevételi tervünket 100%-os szinten teljesítettük.

A 20%-os kulturális bérfejlesztésről készült beszámolót megküldtük az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőnek.

Pályázati támogatás segítségével iratanyagot restauráltattunk és kiadvány előkészítését tettük, illetve tesszük lehetővé 2024-ben.

Vác Város Levéltára támogatott pályázatai 2023-ban

	Pályázati cél	Elnyert összeg/Ft	Támogató	Megjegyzés
1.	Egyedi dokumentumok restaurálása	454.000.-	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő – NKA Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma, 208111/63	Megvalósult 2023-ban
2.	Kiadvány előkészítése; Levéltári irat restaurálása	2.300.000.-	Kulturális és Innovációs Minisztérium, IV/2701/2023/KONYVLEV	Megvalósul 2024-ben
3.	Egyedi dokumentumok restaurálása	622.300.-	NKA Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma, 208111/129	Megvalósul 2024-ben
	Összesen:	3.376.300.-		

*

A levéltárépület és a műszaki berendezések helyzete és fejlesztése

Megtörténtek a rendszeres karbantartási felülvizsgálatok (számítógépes rendszer, lift, tűz- és be-törésjelző-rendszer, tűzoltó-készülékek, kémény). Karbantartási munkát végeztünk a riasztórendszeren és a raktári klímagépeken.

A levéltárépület egyes részein repedéseket észleltünk. A statikusi vizsgálat eredményeképpen az emeleti raktárban iratanyag áthelyezésével tehermentesítettünk egy tartófalat. A tervezett karbantartási munkálatok 2023-ban elmaradtak, amiket 2024-ben végeznek el a város szakemberei.

A levéltár udvarán levő 6 darab fa (cseplezsmeggy vagy gömbmeggy) elpusztult, és önkormányzati támogatás alapján sor került az udvar növényzetének teljes felújítására, új gyepszőnyeg telepítésére, a fák pótlására és két ülőpad elhelyezésére.

*

A levéltár biztonságos működtetése érdekében továbbra is szerződéses viszonyban voltunk egy munka- és tűzvédelmi előadóval, egy az épület őrzését végző vagyónvédelmi céggel, a különféle műszaki berendezések (klímaberendezések, lift, számítógép, tűz- és vagyónvédelmi rendszer, számítógépes hálózat, tűzoltó-készülékek stb.) karbantartóival és egy az épületet és berendezéseit kár ellen biztosító társasággal.

II. A LEVÉLTÁR SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA, TOVÁBBKÉPZÉS

Vác Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által engedélyezett létszám 4,5 fő.

A státusok a következők:

- 1 fő igazgató, főlevéltáros, főtanácsos, szakirányú egyetemi végzettség, napi 8 órában;
- 1 fő levéltáros, Hutvágner Éva, nem szakirányú egyetemi végzettség, napi 8 órában;
- 1 fő segédlevéltáros, Vida Ákos, szakirányú felsőfokú segédlevéltárosi tanfolyam, napi 8 órában;
- 1 fő levéltári asszisztens (adminisztrátor, gazdasági ügyintéző), Pothánszky Edina, napi 8 órában;
- 1 fő takarító, Tachschererné Ábrahám Mária, napi 4 órában.

2023-ban lehetőséget kaptunk – melynek anyagi fedezetét a fenntartó biztosította –, hogy egy fő munkatársat alkalmazunk garantált bérminimumért 8 hónapon át (2023. március 1. és október 30. között), aki iratanyag digitalizálását végzi. A mondott időszakban folyamatosan, egymást követően két személyt vettünk fel.

2023 első két hónapjában egy ügyeleti nap kivételével mindenki otthon – Táv munka szabályzat, illetve egyedi munkaterv, valamint munkaidő- és feladatnyilvántartás alapján –, majd az év további részében mindenki a székhelyen végezte a levéltári munkáját.

Horváth Ferenc teljesítette a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete által szervezett ÁBPE-továbbképzés II. – Rendszerellenőrzés a költségvetési szervek vezetői és gazdasági vezetői részére tartott hatósági jellegű képzést.

Horváth Ferenc az intézmény képviselőjeként tagja a Magyar Levéltárak Vezetőinek Tanácsa szervezetnek és a Váci Múzeum Egyesület elnökségének.

Megtartottuk minden állandó és újonnan belépő munkatársnak a munka- és tűzvédelmi oktatást.

2023-ban fogadtunk egy egyetemi hallgatót, aki gyakornoki idejének egy részét töltötte nálunk, és aki megismerkedett a levéltárral és részt vett segédletkészítésben.

*

A LEVÉLTÁR SZAKMAI MUNKÁJA

III. A GYŰJTŐTERÜLET FELÜGYELETE

Gyűjtőterületi munkánk során csak néhány esetben tettünk helyszíni látogatást, ami részben az iratselejtezés előkészítésének segítését, szaktanácsadást és egy esetben tevőleges részvételt jelentett az iratselejtezésben és iratátadás előkészítésében (Bernáth Kálmán Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola). Szervfelmérést egy esetben végeztünk.

Folytattuk az immár rendszeressé váló iratátvételt Vác Város Polgármesteri Hivatalától.

Néhány családi és személyi fondal is gyarapodott a levéltár állománya. Különleges, ritkaságnak számító iratanyagként vettük át, kaptuk meg ajándékként a váci gettó lakóiról 1944 júniusában összeállított eredeti névsort, melynek melléklete a gettó céljára kijelölt utcák és házak jegyzéke.

Jóváhagytunk 1 darab iratselejtezési jegyzőkönyvet (iskola). Véleményeztünk 3 darab iratkezelési szabályzatot (2 intézmény, 1 gazdasági szervezet).

A polgármesteri hivatalban többször és egy intézménynél tettünk látogatást, megbeszélendő az irattári rendezési/selejtezési munkákat.

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának munkatársai jelezték, hogy a General Electric Hungary Zrt. magyarországi gyárai közül a GE Lighting Tungstram Rt. Váci Fényforrásgyárának (1974-ig TV-Képcső és Alkatrészgyár, 1985-ig EVIRT Váci Fényforrás- és Alkatrészgyár, 1989-ig Tungstram Rt. Fényforrásgyára) személyi iratai (dossziéi) a vállalat budapesti központi irattárban található. Jeleztük, hogy férőhely hiányában ezeket nem tudjuk átvenni, és kértük, hogy az iratanyagot szállítsák be az MNL Országos Levéltárába.

IV. ANYAGYARAPÍTÁS, ANYAGVÉDELEM

Levéltárunk iratállománya 2023-ban 6,20 fm iratanyaggal és 293 GB hang- és képfelvétellel gyarapodott.

(A 2023. évi iratgyarapodás részletes kimutatása: 1. számú melléklet)

Az iratokat illetékesség és – ajándékként – gyűjtőkör alapján vettük át megőrzésre.

Vác Város Önkormányzatával a 2010-ben kötött bértárolási szerződés alapján ideiglenes jelleggel kezeltük a hosszú (általában 50 év) irattári őrzési időt igénylő, részben a Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára, részben Vác Város Levéltára illetékességi körébe tartozó gyámügyi iratokat, melyek a megszűnt Váci Járási Tanács (Hivatal), a Szobi Járási Tanács, illetve a Vác Városi Tanács működése során keletkeztek.

Ezek az irategyüttesek az alábbiak:

Szobi Járási Tanács V. B. Igazgatási Osztályának gyámügyi iratai	1958–1970	0,99 fm
Pest Megyei Tanács V. B. Váci Járási Hivatala (1970-ig Váci Járási Tanács) Igazgatási Osztályának gyámügyi iratai	1955–1982	5,61 fm

Vác Városi Tanács V. B. Igazgatási Osztályának gyámügyi iratai	1963–1990	18,40 fm
Összesen:	1955–1990	25,00 fm

2023-ban folytattuk egyes irategyüttesek tömeges digitalizálását. Szkennelés útján (gépirat esetében) a képeket kétrétegű, kereshető Pdf-fé alakítottuk (konvertáltuk) át.

A következő iratanyagokat digitalizáltuk:

XXIII. 502 Vác Városi Tanács vb-ülési jegyzőkönyvei, 1974–1982, 1,00 ifm, 12 kötet, 5332 oldal, kétrétegű Pdf-ként;

XXXVII. 201-a Vác Város Önkormányzatának iratai – Képviselő-testületi jegyzőkönyvek, 1990–2018, 13,00 ifm, 320 kötet, 134.301 oldal, kétrétegű Pdf-ként.

A kétrétegű Pdf-ek lehetővé teszik a tárgyszavas keresést. Az elektronikus iratok egy részét – amelyek a kutatók által csak olvashatók, de nem letölthetők – folyamatosan fel is töltöttük a levéltár honlapjára. A városi levéltárak között egyedülálló online kutatási lehetőséget sikerül így biztosítani.

Vác Város Önkormányzat Képviselő-testülete jegyzőkönyveinek digitalizált évfolyamait a munkálatok végeztével átadjuk a polgármesteri hivatalnak hivatalos használatra. (Ezek online megjelenítéséről egyeztetni kell a polgármesteri hivatallal.)

(A 2023. évi digitalizálási munkák részletes kimutatása: 5. számú melléklet)

Az eddig digitalizált iratanyagainkat tükröztetett merevlemezeken, valamint egy részüket, melyek korábban kerültek a levéltár őrizetébe, biztonsági szempontból CD-ken és DVD-ken is tároljuk. A kutatók a már digitalizált iratanyagot csak olvasati nehézség vagy egyéb különleges ok miatt kérhetik ki eredetiben.

A munkát végezte valamennyi alkalmazott és két szerződéssel megbízott külső munkatárs.

V. RENDEZÉS

Rendezési feladatainkat az alábbiak szerint teljesítettük. *(A rendezési munkák részletes kimutatása: 2. számú melléklet)*

Gyűjteményes jellegű fondot, továbbá a 2023-ban átvett iratanyag egy részét rendeztünk darab- és középszintre. Néhány kisebb fond és állag soron kívüli rendezésére (kiegészítés) is sor került.

A munkában részt vett: Horváth Ferenc, Hutvágner Éva és Vida Ákos.

Összesítés	Alapszintre	6,69 ifm
	Reponálás	0,60 ifm
	Középszintre	2,04 ifm
	Darabszintre	0,47 ifm (394 darab)
	Raktárrendezés	30,00 ifm

(A rendezési munkák részletes kimutatása: 3. számú melléklet)

VI. IRATSELEJTEZÉS

2023-ban nem végeztünk iratselejtezt.

VII. NYILVÁNTARTÁSOK VEZETÉSE ÉS SEGÉDLETEK KÉSZÍTÉSE

Folyamatosan vezettük az alapnyilvántartásokat: szerv- és fondosszié, topográfiai jegyzék, szervnyilvántartás stb.).

Áttekintő raktári jegyzéket és lajstromot készítettünk a középszintre, darabszintű jegyzéket és lajstromot a darabszintre rendezett iratokról.

Folytattuk Vác Város Árvaszéke iratainak tematikai feltárását, ami elsősorban családtörténeti szempontból jelentős forrás. (1878, 1925–1928, 1945–1947; 2,70 ifm)

A Pest Megyei Levéltárból történt kiválás után több iratanyag jelzete megváltozott. A változásokról ún. Konkordanciajegyzéket készítettünk.

A munkát végezte: valamennyi alkalmazott.

(A segédletkészítési munkák kimutatása: 4. számú melléklet)

VIII. KUTATÓ- ÉS ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

Mindkét területet érintő feladatainkat a hatályos jogszabályok alapján végeztük.

Az ügyfélszolgálati teendőket folyamatosan elláttuk. Az otthoni munkavégzés időszakában tartott ügyeleti napon biztosítottuk a személyes ügyintéztést is. Ugyanakkor – főleg a nem helyi lakosok közül – egyre többen választották az e-mailben történő megkeresést. Ilyen esetekben kértük a honlapunkon megtalálható ügyfélszolgálati adatlap kitöltését és visszaküldését.

2023-ben 96 darab (míg 2022-ben 93) ügyfélszolgálati ügyünk volt, amelyeket öt munkanapon belül intéztünk el. A kiadott fénymásolatok száma 148 lap; hiteles másolatok nem adtuk ki. Az elektronikus másolatok száma 44 fájl volt; fájljegosztón 1 alkalommal küldtünk adatokat. Az ügyfélszolgálati ügyek száma főként a polgármesteri hivatal műszaki osztálya (építési és használatbevételei engedélyek), valamint két volt állami iskolai iratanyaga alapján igényelt másolatok, illetve igazolások kiadása miatt növekedett csekély mértékben. Egy-egy ügy elintézése egy-két órai, vagy akár több napos kutatással is jár.

A kutatószolgálatot a levéltári jogszabályok által előírtak szerint biztosítottuk, és ezek szerint heti négy napon át, hetente összesen 21 órás időtartamban tartottunk nyitva. A kutatószolgálatot előre egyeztetett időpontban lehetett igénybe venni. A honlapunkon közzétett űrlapot kitöltve juttathatták el a kutatási kérelmeket elektronikus úton a megadott címre, illetve iratanyagot e-mailben is ki lehetett kérni előkészítésre.

2023-ben 27 darab kutatói látogatójegyet adtuk ki, ebből 3 fő külföldi volt. Kutatási kérelmet nem utasítottunk el. A kutatási esetek száma 43, az iratanyag-kérőlapok száma 68 darab volt. 7 reprográfiai megrendelés alapján kiadtunk 48 oldal fény-, illetve elektronikus másolatot. 3 darab napi fotójegyet váltottak a kutatók. A kutatóknak adott írásbeli felvilágosítások száma 14 darab volt. 3 eset-

ben teljesítettünk szakkönyvtári kérést a kutatóknak. 4 esetben végeztünk kutatást térítési díj ellenében.

Több esetben végeztünk kutatást különféle ügyekben – I. világháborús névsor, a város területi lehatárolása, ingatlanügyek, épületek története, közterületek elnevezése, önkormányzati rendeletek és szabályzatok, emléktábla ügyek – a Váci Polgármesteri Hivatal különböző szakigazgatási szerveinek, városi és egyházi intézmények, valamint magánszemélyek kérésére.

Honlapunkon elérhető a levéltár folyamatosan frissített fondjegyzéke. Az egyes fondokhoz/állagokhoz kapcsolódóan feltöltöttünk minden újonnan készített (középszintű) raktári jegyzéket, (darabszintű) lajstromot, esetenként iratátadás-átvételi jegyzéket, ami a tájékozódást, a kutatást segíti. Tapasztalatunk az, hogy a kutatók egy része egyre inkább tájékozódik a kutatást megelőzően a honlapon megtalálható segédletekben, és a jelzetek alapján – az egyre jobban elterjedt gyakorlat szerint e-mailben – kéri ki a kutatandó iratanyagot.

2018-tól használjuk a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára – az intézményünkben csak helyben használható – adatbázisát, a Magyarországon 1895-ig keletkezett felekezeti anyakönyveket.

A munkát végezte: Horváth Ferenc, Hutvágner Éva és Vida Ákos.

IX. TUDOMÁNYOS MUNKA, KIADVÁNYKÉSZÍTÉS

Folytattuk az I. világháború váci résztvevőire, eseményeire vonatkozó adatok kiegészítését és megírását.

A levéltár tudományos munkatársai által végzett feladatok a következők voltak:

Horváth Ferenc	Kiegészítette az I. világháború váci résztvevőiről készített adatbázist. Folytatta Vác város I. világháború alatti történetének megírását. Előkészítette az egyes személyekre vonatkozó képes anyagot az online megjelenítésre, és ezeket feltöltötte a honlapra. Az adatbázis publikálása a papíralapú kiadvánnyal együtt történik meg. Gondozta a levéltár honlapjára és Facebook-oldalára felkerült anyagokat. A Váci kapuk című kiadványhoz lefényképezte a számba jöhető épületeket, és városrészek, azon belül utcák szerint mappákba (ezen belül 1540 almappa, 150 GB terjedelemben) sorolta a dokumentációt. Elkészítette néhány épület történetét. A szerkesztési alapelvek alapján megbízást adott tanulmányok megírására. Szerzője volt Vác Város Önkormányzata kiadásában megjelent fényképalbumnak.
Hutvágner Éva	A Váci kapuk című kiadványhoz feldolgozta néhány épület történetét.

X. KÖZMŰVELŐDÉS

2023. június 29-én nyitottuk meg a szeptember 30-ig látogatható „És akkor becsukták az ablakokat” – Emlékek a váci zsidóság életéről és sorsáról c. kiállítást a Madách Imre Művelődési Központ emeleti galériájában. A rendezvényen köszöntőt mondott Matkovich Ilona polgármester, beszédet mondott Heisler András, a MAZSIHISZ volt elnöke, az Európai Zsidó Kongresszus alelnöke és Radnóti Zoltán főrabbi, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem mb. tanszékvezetője. Prof. Gyarmati György történész nyitotta meg a kiállítást. Ez alkalomból közreműködött Zucker Immanuel főkantor és Neumark Zoltán zongoraművész. A nyitóablókon a programot ismertettük, korabeli utcaképeket mutattunk be, valamint a bevezető szöveg mellett Kertész Imre, Márai Sándor és Nádas Péter gondolatait közöltük magyar és angol nyelven. A helyszín adta az installáció kialakításának körülményeit, és az íves folyosót rendeztük be Káptalan utcaként, melyen 1944 júniusában végighaladt egy a zsidó gettóba menetelő csoport. Az utat a padlóra ragasztott férfi, női és gyermekcipő talpnyomokkal jeleztük. Az utcában 23 nagyméretű tablón mutattuk be tematikai csoportosításban a váci zsidóság napjainkig tartó történetét a következő sorrendben: A váci zsidóság történeti kalendáriuma, 1827–2008; Váci és zsidó lakosok száma és aránya, 1650–2011; Iskolák; Vallási élet; Egyesületek; Haszonbérlet, kereskedők és kisiparosok; Gyáriparosok; Az I. világháború; Pillanatképek a hétköznapokról; A magyarországi zsidó jogfosztása – a „zsidótlanítás”; Munkaszolgálatosok; A Káptalan utcai nyitott és becsukódó spatettás ablakai; A gettó kialakítása; Visszaemlékezések a gettóbeli életről; „Zsidók eltávolítottak”; A túlélő zsidó lakosok visszatérése; 1945 után; Újjáéledés és emlékek. Tükörfal előtt jelenítettük meg áldozatok arcmását, nevüket és sorsukat röviden ismertelve. Monitoron kivetítve volt látható a váci gettóba hurcoltak névsora. A névsor hangfelvételen is követhető volt, melyet váci középiskolások olvastak fel. A monitor mellett kétoldalt további váci áldozatok fényképeit és adatait jelenítettük meg. Két tablón alapvető információkat tettünk közzé, melyek a következők voltak: Zsidó fogalomtár; Munkaszolgálat során meghalt váciak, 1942–1945. Bemutattunk néhány tárgyi emléket, kihelyeztük a Vácrátóti Nemzeti Botanikus kert által adományozott izsópot. Hirdetőoszlopra korabeli hirdetések másolatait ragasztottuk fel. Enteriőrt alakítottunk ki egy korabeli szobakép előtt, utalásként a hátrahagyott polgári élet kellékeire. A folyosó végét egy vagonajtóval zártuk le, jelezve az indulást a végső „állomásra”.

A kiállítás anyagát több külföldi, magyarországi és helyi közgyűjtemény anyagából állítottuk össze.

A kiállítás megnyitójára 28 oldalas fekete-fehér katalógust jelentettünk meg.

A kiállítás és a katalógus grafikai munkáit Misik Nagy Rita, az Arcus Stúdió munkatársa végezte.

A kiállítás záró eseményeként dr. Varga Lajos, a Váci Egyházmegye segédpüspöke tartott előadást Kereszténység és zsidóság Vácott és a Váci Egyházmegyében a 20. század első feléig címmel.

Többnyire a helyi és néhány zsidó orgánus számolt be a kiállításról, valamint a Heti TV forgatott rövidfilmet, melyben Gyarmati György és Horváth Ferenc nyilatkozott.

A kiállítást az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem hallgatóinak egyik csoportja mutatta be egy előadás keretén belül a budapesti Bálint Házban.

A kiállítás látogatóinak számát, eredményességét csak megbecsülni tudjuk, mivel vendégkönyvet nem volt ajánlatos elhelyezni az őrizet nélküli folyosón, és a látogatók számát sem lehetett regisztrálni.

A Petőfi 200 emlékévként keretén belül rendeztük meg a Petőfi Wanted – Haynau és a pártütők című nyomozós vetélkedőt, melyre 7 csapat (24 fő) jelentkezett. A vetélkedőt Hutvágner Éva szervezte. A résztvevőket ajándékkönyvekkel jutalmaztuk. A szervezés lebonyolításában a Váci Piarista Gimnázium diákjai voltak a segítségünkre. A rendezvényről az ESTV adott hírt beharangozó interjú formájában.

A levéltári honlapon rendszeresen közöltük az aktuális híreket és felhívásokat.

Levéltárunk adatbázisainak (segédleteinek) egy része megtalálható a magyarországi városi levéltárak közös portálján (Urbsa), ahol a győri, a székesfehérvári, a tatabányai és a váci levéltár közös adatbázisában lehet keresni. (<https://urbsa.hu/index.php>)

Levéltárunk továbbra is jelen van a Facebook közösségi portálon, melyen a levéltárról szóló híreket, várostörténeti fényképeket és érdekesebb iratmásokat tettünk közzé. A levéltár Facebook-oldala 2500 személynek tetszett, a követőinek száma 2600 volt. Mindkét mutatószám emelkedett az elmúlt évihez képest.

A levéltári honlap és a Facebook-oldal gondozását, az anyagok technikai előkészítését és feltöltését a levéltár vezetője, a levéltáros és a segédlevéltáros végezték.

Sajtótájékoztató keretén belül mutattuk be a Vácról készített fényképalbumot.

A Váci Világi Vigalom keretén belül fellépett a helyi Lel-Tár együttes, mely Kormos István megzenésített verseit adta elő.

Horváth Ferenc részt vett a váci Tragor Ignác Múzeum által szervezett, „Vác a tiéd” című kerekasztal-beszélgetésen, melyet Saly Noémi vezetett.

A levéltár-látogatók, résztvevők száma a rendezvényeken a következő volt:

	<i>Rendezvény</i>	<i>Résztvevők száma/fő</i>
Kiállítás		kb. 500
Hangverseny		80
Vetélkedő		24
Sajtótájékoztató		10
Látogatók		20
	Összesen:	634

A levéltári honlap éves látogatóinak száma kb. 20.000

A levéltár Facebook-oldala kedvelőinek száma 2.500

A levéltár Facebook-oldala követőinek száma 2.600

A munkát valamennyi alkalmazott végezte.

XI. SZAKKÖNYVTÁR

Továbbra is alapelvünk volt a levéltári szakkönyvtár fejlesztésekor, hogy elsősorban általános történeti munkákat, forráskiadványokat, kézikönyveket és helytörténeti kiadványokat szerezzünk be. A levéltári szakkönyvtár gyűjtőköre sok esetben eltér a városban működő könyvtárak (városi és egyházi) gyűjtőkörétől, mivel a levéltári feldolgozó munkához és a kutatói tevékenységhez olyan, az általános történeti feldolgozásokon kívüli speciális jellegű kiadványokra (cím- és névtárak, jogszabálygyűjtemények, helytörténeti munkák) is szükség van, melyeket más helybeli könyvtár nem szerez be. Továbbá törekedtünk arra, hogy – részben a kiadóktól, részben a nyomdáktól – begyűjtsük a váci kistérségben, illetve a környező településeken kiadott újságokat.

Szakkönyvtárunk fejlesztése céljából kiadványcsere-kapcsolatban álltunk több országos, megyei és helyi intézménnyel, elsősorban levéltárakkal és múzeumokkal, valamint a helyi nyomdákkal, grafikai és reklámstúdiókkal.

Rendszerhasználati díj befizetése mellett használhattuk az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) elnevezésű portált.

Digitalizálás és online hozzáférés céljából levéltári és önkormányzati kiadványokat adtunk át az Arcanum Kft.-nek.

Szakkönyvtári állományba nem tartozó duplumpéldányok hasznosítására hirdettük meg a Fogd és vidd! akciónkat, és a levéltár épülete elé kihelyezett kosarakból bárki válogathatott.

Hutvágner Éva kezelte a szakkönyvtárat.

(Részletes beszámoló a szakkönyvtári munkáról: 5. számú melléklet)

XII. SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS, TAPASZTALATCSERE

Látogatást tettünk Budapest Főváros Levéltárában, ahol részletesebben megismerkedhettünk a digitalizálási és állományvédelmi munkákkal.

Horváth Ferenc részt vett a Magyar Levéltárak Vezetőinek Tanácsa Lakiteleken megrendezett vándorgyűlésén.

XIII. EGYÜTTMŰKÖDÉS, KAPCSOLATOK MÁS INTÉZMÉNYEKSEL

Rendezvényeinkről, munkánkról rendszeresen tájékoztattuk a közvéleményt a levéltár és más intézmények (a levéltárak közös honlapján, az országos és a helyi sajtóorgánumok) honlapjain, a helyi és esetenként az országos sajtó útján és a levéltár Facebook oldalán.

Rendszeresen részt vettünk az önkormányzat által tartott kulturális egyeztető megbeszéléseken.

Együttműködtünk a helyi kulturális intézményekkel.

Horváth Ferenc részt vett a Váci Múzeum Egyesület elnökségének munkájában.

Eredményrel közzétettük az Arcanum Adatbázis Kiadónak a helyi lapok digitalizálására vonatkozó pályázati felhívását.

*

Előrelépést jelentett, hogy külső személyek megbízásával tovább folytathattuk az iratanyag tömeges digitalizálását.

Gazdálkodási szempontból kiegyensúlyozott volt az intézmény működése.

Működésünk során törekedtünk a takarékos gazdálkodásra, a levéltárépület jó karban tartására.

Az év eleji nehézségek ellenére több területen is sikerült előbbre lépünk: elősegítettük a polgármesteri hivatalban levő maradandó értékű iratanyag őrzési idő lejárta előtti átvételét, folytattuk a levéltári iratanyag tömeges digitalizálását.

Vác, 2024. január 31.

Dr. Horváth Ferenc* 2004*
igazgató

Vác Város Levéltára 2023. évi iratgyarapodása

Sor- szám	Levéltári jelzet	A levéltári anyag		
		megnevezése	évköre	terjedelme
1.	VIII. 62	Bernáth Kálmán Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola (1965-ig Pest Megyei Tanács V. B. 2. sz. Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképző Iskola, 2003-ig Kereskedelmi Szakközépiskola, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképző Iskola) Vác, iratai	1955–2012	5,54 fm
2.	VIII. 304	A Váci Petőfi Sándor Általános Iskola iratai	1972–1985	0,06 fm
3.	VIII. 403	A Hadiárvák M. Kir. Állami Váci Bőripariskolájának (1942-ig M. Kir. Állami Gyermekevédelem Váci Bőripariskolának) iratai	1939–1940	0,01 fm
4.	XIII. 1-j	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Király család iratai	1841–1985	0,04 fm
5.	XIII. 1-l	Családi fondok töredékeinek levéltári gyűjteménye – A Kövi (Keller) – Kalencsik-Majer-Nyéki-Vigh család iratai	1902—2019, é. n.	0,20 fm
6.	XV. 3	Vác város térképtára – Közműtérképek	1989–1997	0,20 fm
7.	XV. 21	Váci várostörténeti iratok levéltári gyűjteménye – A váci gettó lakóinak névsora	1944. június	0,01 fm
8.	XV. 34-a	Fényképek levéltári gyűjteménye – papíralapú fényképek	20. század	0,14 fm
9.	XV. 34-c	Fényképek levéltári gyűjteménye – digitális felvételek, Furucz Zoltán újságíró, a Váci Napló főszerkesztőjének fényképei	2006–2019	5901 mappa, 116807 fájl, 246 GB
10.	XV. 37-b	Digitális másolatok levéltári gyűjteménye – Más gyűjtemények anyagáról készült másolatok, váci közműtérképek digitális másolatai:		
		– csapadék-vízcsatorna	2014	198 fájl, 3,1 GB
		– ivóvízhálózat	1989	197 fájl, 118 MB
		– szennyvízhálózat	1989	211 fájl, 104 MB
		– Vác szintvonalas térképszelvényei	1990	108 fájl, 688 MB

Sor- szám	Levéltári jelzet	A levéltári anyag		
		megnevezése	évköre	terjedelme
11.	XV. 49-c	Hang- és képfelvételek levéltári gyűjtemé- nye – A Váci Napló digitális évfolyamai	2003–2020	43 GB
Összesen:				6,20 ifm

Vác Város Levéltára iratgyarapodása 2023-ben összesen:
5 szervtől és 5 magánszemélytől vettünk át 12 fondba sorolt iratanyagot.
Gyarapodás: 6,20 ifm; 293 GB hang- és képfelvétel.

Összesítés:

Fondfőcsoport	Megnevezés	Terjedelem
VIII.	Tanintézetek, intézmények	5,61 ifm
XIII.	Családok	0,24 ifm
XV.	Gyűjtemények	0,35 ifm (293 GB)
Összesen:		6,20 ifm

A munkát végezte: Horváth Ferenc, Hutvágner Éva és Vida Ákos.

Vác, 2024. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Kimutatás a 2023-ban végzett rendezésekről

Alapszintre: A 2023-ban átvett iratokból: 6,20 ifm.

Reponálás: Vác Város Önkormányzatától átvett tanács iratanyag: 0,60 ifm.

Raktárrendezés: A statikai vizsgálat által javasolt mértékben egy tartófal tehermentesítése iratanyag áthelyezésével.

Középszintre

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
VIII. 403	A Hadiárvák M. Kir. Állami Váci Bőr- ipariskolájának (1942-ig M. Kir. Ál- lami Gyermekvédelem Váci Bőr- ipariskolának) iratai (Hutvágner)	1939–1940	0,01 ifm
XV. 27	Képes levelezőlapok levéltári gyűj- teménye (Hutvágner)	XX. század	0.30 ifm
XXIII. 504	A Vác Városi Tanács V. B. Hatósági (1983-ig Igazgatási) Osztályának iratai (Hutvágner)	1950–1990	0,02 ifm
XX. 511	Vác Városi Tanács V. B. Művelődési és Sportosztályának (1984-ig Mű- velődésügyi Osztály) iratai (Hut- vágner)	(1948–) 1950–1990 (– 1994)	0,02 fm
XXXVII. 203	Vác Város Polgármesteri Hivatala Közigazgatási Osztályának, Város- gazdálkodási és Városfejlesztési Osztályának, főépítésének, kör- nyezetvédelmi főelőadójának és főenergetikusának együttesen ke- zelt iratai (Hutvágner)	1993	0,10 ifm
XXIX. 81	A Váci KOMBER Kft. iratai (Hutvágner)	(1984–) 1991–1993	0,10 ifm
	Összesen:		0,55 ifm

Darabszintre

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
XV. 27	Képes levelezőlapok levéltári gyűj- teménye (Hutvágner)	20–21. század	0,36 ifm (1229 darab)

Összesítés	Alapszintre	6,20 ifm
	Középszintre	0,55 ifm
	Darabszintre	0,36 im
	Reponálás	0,60 ifm

Vác, 2024. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Kimutatás a 2023-ban végzett segédletkészítésről*Raktári jegyzék, lajstrom*

Minden közép- és darabszintre rendezett fondról és állagról készült áttekintő raktári jegyzék vagy lajstrom.

Lajstromot – az egyes tételek (üggyiratok) részletes adataival – készítettünk az alábbi iratanyaghoz:

Fondszám	A fond neve	Év(kör)	Terjedelem
V. 94-b	Vác Város Árvaszékének iratai – Iratok (Hutvágner, Pothánszky)	1878, 1925–1928, 1945–1947	2,70 ifm
XXIII. 503-a	A Vác Városi Tanács V. B. Titkárságának iratai – Elnöki, bizalmas, titkos és szigorúan titkos iratok (Tachschererné)	1953–1973	1,40 ifm

Adatbázis-építés

	Az I. világháborúhoz kapcsolódó váci személyek adatbázisának kiegészítése (Horváth)	1914–1918	7756 Excel-munkafüzet
--	---	-----------	-----------------------

A munkában valamennyi szakalkalmazott részt vett.

Vác, 2024. január 31.

 Dr. Horváth Ferenc
 igazgató

Kimutatás a 2023-ban végzett digitalizálásról

<i>Fondszám</i>	<i>A fond neve</i>	<i>Év(kör)</i>	<i>Terjedelem</i>
XV. 34-b	Fényképek levéltári gyűjteménye – Celluloid alapú fényképfelvételek, negatívok és diapozitívok (Vida)	20. század	3299 felvétel
XXIII. 502	Vác Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának ülési jegyzőkönyvei (Pothánszky)	1974–1982	1,00 ifm (12 kötet, 5332 oldal)
XXXVII. 201	Vác Város Önkormányzatának Képviselő-testületi ülési jegyzőkönyvei (külső megbízottak)	1990–2018	13,00 ifm (320 kötet, 134.301 oldal)
	Összesen:		14,00 ifm (332 kötet, 142.932 oldal)

A munkát végezte: Pothánszky Edina, Vida Ákos és külső megbízottak. Vida Ákos végezte a fájlok konvertálását.

Vác, 2024. január 31.

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

Vác Város Levéltára szakkönyvtárának jelentése
a 2023. január 1. és december 31. közötti időszakban végzett munkáról

1. **A könyvtári munkát végezte:** Hutvágner Éva segédlevéltáros
2. **Szerzeményezés:** A könyvtár állományába vásárlással, cserekapcsolat alapján és idegen ajándék-ként kerültek be a dokumentumok.

2.1. **Évi gyarapodás:**
Könyv és folyóirat

	<i>Leltári szám</i>	<i>Raktári szám</i>	<i>Mű</i>	<i>Kötet</i>	<i>Érték/Ft</i>
Új szerzemény	V/8296-8413 V/8428-8430	V/5646-5728 V/5729-5731	119	125	466960
Kiegészítés	V/8414–8427	régi	13	17	54780
Összesen:			132	142	521740
	ebből folyóirat		14	17	45780
	ebből könyv		118	125	475960
Digitális adathordozó					

	<i>Mű</i>	<i>Raktári egység</i>	<i>Érték/Ft</i>
-	-	-	-

2023. évi gyarapodás összesen:

<i>Mű</i>	<i>Raktári egység</i>	<i>Érték/Ft</i>
132	142	521740

*folyóiratokkal együtt

Beszerzés módja:

	<i>Vétel/Ft</i>	<i>Ajándék/Ft</i>	<i>Csere/Ft</i>
Folyóirat	35280	Folyóirat 10500	Folyóirat 0
Könyv	107370	Könyv 365590	Könyv 3000
Digit adath.	0	Digit adath. 0	Digit adath. 0
Összesen:	142650	376090	3000

A vásárlások 2023. évben részben az intézményi költségvetés terhére és az SZJA 1%-ának felhasználásával történtek.

- 2.2. **Selejtezés és egyéb fogyatkozás:**
A 2023. évben nem volt selejtezés.

2.3. **Összállomány 2023. december 31-én**

	<i>Mű</i>	<i>Rakt. egység</i>	<i>Érték/Ft</i>
	8657	6003	17.431.844
ebből könyv és folyóirat	8430	5731	14.591.829
ebből digit. adathordozó	227	272	2.840.015

3. **Állományba vétel:**

Az évi szerzemény leltározása megtörtént: V/8296 – V/8430, lásd fenti leltári számok

- 3.1. Egyéb leltározandó anyag: nincs
- 3.2. Újra leltározásra került mű: nem volt
- 3.3. **Állomány és leltárelőrzés:** nem volt

4. **Katalógus**

Az évi szerzemény katalogizálása megtörtént: A leltárba vett könyvekhez katalóguscédula készült, valamint a Szikla 21 adatbázisban is rögzítve lettek az új szerzemények.

5. **Állományvédelem:**

- 5.1. Raktározás, elhelyezés: Zárt raktárban és a kutatóterem üveges szekrényeiben.
- 5.2. Köttetés: folyamatban van.

6. **Olvasószolgálat:** kölcsönzés, helyben használat (kutatók):

3 kölcsönzési eset, 3 kötet. A kutatóteremben elhelyezett számítógépeket a kutatók szabadon használhatják, hozzáférhetnek az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) adatbázishoz és a Magyar Nemzeti Levéltár adatbázisaihoz.

7. **Duplumanyag:** van.

8. **Egyéb könyvtári jellegű munka:** -

-

Vác, 2024. január 22.

Készítette:

Hutvagner Éva
levéltáros

Látta:

Dr. Horváth Ferenc
igazgató

